

Kontserdid Gavin Bryarsi auks

Sel nädalavahetusel tähistavad Eesti Rahvusmeeskoor ja Pärnu linnaorkester inglise komponisti Gavin Bryarsi (pildil) 80 aasta juubelit. Sünnipäevakontsertidel Pärnus ja Tallinnas esitatakse helilooja meeskoorile kirjutatud teoseid, kontserdil osaleb ka Bryarsi ise.

Kontserdid toimuvad 11. veebruaril Pärnu kontserdimajas ja 12. veebruaril Estonia kontserdisaalis, dirigent on Mikk Üleoja. Tallinna kontserdist teeb ülekanne Klassikaraadio.

Teatrid saavad viiendiku toetusest

Kultuuriminister Piret Hartman all kirjastas eile käskkirja, millega kantakse kohalike omavalitsuste ja eraõiguslikele teatritele 20 protsenti selle aasta prognoositavast tegevustoetusest. «Oleme era- ja munitsipaalteatrite tegevustoetuse voo ru tulemuste väljakuulutamise hiljaks jäänud. Vabandame teatrite ees,» ütles kultuuriministeeriumi kantsler Tarvi Sits.

Taotlusvoo «Munitsipaalteatrite tegevustoetuse, sihtasutusena tegutsevate munitsipaalteatrite tegevustoetuse» voo ru maht suurenes sel aastal 544 696 euro võrra, ligi 3,72 miljoni. Lisaks eraldab kultuuriministeerium erandkorras 850 000 eurot, et pehmemdada üleminekut uuele rahastussüsteemile.

6000 eurot saab «LHV uue heliloomingu au-tasu 2023» laureaat, kandidaate saab esitada alates eilsest.

MustonenFest läheb taas Tel Avivis

Eile algas kümnes Eesti-lisraeli muusikafestival MustonenFest Tallinn – Tel Aviv. Festivali idee on anda Eesti muusikutele võimalus musitseerida koos israeli juhtivate muusikakollektiivide ja solistidega.

Tänavu esinevad noor pianist Tõnu Leht, viiuldaja Hans Christian Aavik ja dirigent Henri Christofer Aavik koos orkestriga Israel Camerata; kammerkoor Collegium Musicale esitab sama orkestriga Bachi h-moll missa.

Avakontserdil «Ood muusikale» esitas israeli barokkansambel Barrocada Andres Mustoneni juhatusel Händeli oodi Pühale Ceciliale. Kontserdi esimese teosena kõlas aga israeli Morani koori esituses Pärt Uusbergi «Muusikale». 12. märtsini kestva festivali jooksul toimub Tel Avivis kokku 22 kontserti.

Festival «Seintel on kõrvad»

10. veebruaril kell 18.00 avatakse ARS Kunstlinnakus rahvusvaheline helikunstimfestival «Seintel on kõrvad». Iga kahe aasta tagant planeeritud üritus koondeb esimesel aastal nii kodu- kui välismaiseid artiste, kelle peamiseks väljenduskeeleks on heli.

Jäika kuraatoripositsiooni vältivas programmis esitlevad autorid nii interaktiivseid, asukohaspetsiifilisi kui ka kontseptuaalseid teoseid. Programmi ja esinejate tutvustust vii lähemalt www.seintelonkorvad.ee.

Kultuurkapitali juht Margus Allikmaa:

loomeinimeste tasud on kohati täiesti naeruväärsed

Kultuurkapitali juht Margus Allikmaa sõnul oli kulkal eelmisel aastal kokku 40 miljonit eurot, millest 13,3 oli eraldatud kultuuriehitistele.

FOTO: TAIRO LUTTER

TUULI PÕHIKAS
toimetaja

INTERVJUU

Laia kultuuriampluaaga kultuurkapitali juhataja Margus Allikmaa võtab mind vastu kultuurkapitali ajaloolises, kõrgete lagedega ja avaras kontoris, kus seinad on maast laeni kaetud raamatutega ning inimesed sõbralikult ja soojalt meelestatud. Võiks isegi öelda, et kultuuriselt.

Pisut enam kui aasta kultuurkapitali juhataja ametit pidanud Allikmaa on terve karjääri vältel kultuuri edendanud, nii teatrijuhina kui ka kultuuriministrina, ning ka nüüd tunneb ta suurimat heameelt, et saab anda oma panuse loomeinimeste toetamise ja kultuurielu kultiveerimisse. Vestleme paar päeva enne kultuurkapitali aastapremiate jagamist, ent Allikmaa tunnustab, et ei ole laureaatide valikuga päris täpselt kursis – ta lihtsalt teab, et langetatud on õige valik.

Möödunud aasta eest on kultuurkapitalile laekunud lisaraha hasartmängumaksust. Kui palju seda täiendavat laekumist on?

Hasartmängumaksust laekumine on olnud juba üsna mitu aastat stabiilne, aga eelmisel aastal tõesti väga järsult tõusis nende laekumiste osakaal. Esmapiigul oli see pisut üllatus, aga kui nüüd mõelda ja tagantjärele analüüsida, siis on üsna selge, et see suhteliselt madal laekumine kahel eelneval aastal oli tingitud Covidist, sest inimesed sel perioodil kasiinos käia ei saanud.

Kasiinod olid sel ajal sootuks kinni ja elektroonilisi kasiinosid ei olnud niivõrd palju. Tundub loogiline, et nüüd järsku need summad nii-öelda pääsesid paisu ta-

gant välja – inimesed, kes polnud ammu kasiinos käinud, hakkasid jälle käima, laud pandi keerlema.

On ka võimalik, et need laekumised on läinud sedavõrd suureks vaid korra. Et see trend ka jätkub, seda ma hästi ei usu. Ma arvan, et kahe või kolme aasta pärast on see laekumine jälle tavapärasel tasemel ja mingit erakordset tulu sellest kultuurkapitalile ei tule.

Mina lihtsalt mõtlen sellele, et meil on vahelduseks pisut rohkem võimalusi.

Mida te kavatsete nende vahenditega peale hakata, kas olete sellele juba mõelnud?

Ikka olemine. Meil on teadupoolest nii, et lõviosa hasartmängumaksu laekumisest läheb otse kultuuriehitistele rahastamiseks ja teine osa kõrgharidusse, õppejõudude loometegevuse rahastamiseks.

Kui 64 protsenti sellest läheb otse kultuuriehitistele, siis see on selles mõttes vägev, et need viis uut kultuuriobjekti, mis riigikoogu on nimetanud riiklikult tähtsate kultuuriobjektide nimistusse, jõuavad kiiremini töösesse ja saavad ka suhteliselt ruttu rahastuse.

Kui eelmisel aastal laekus 13,5 miljonit kultuuriehitistele rahastamiseks ning ka enne seda oli see järk 10 miljoni euro ringis, siis selle aasta laekumistega koos saame me juba üsna palju ära teha. Me saame tööses võtta Siku (Tartu südalinna kultuurikeskus), tõenäoliselt ka Rakvere Arvo Pärdi nimelise muusikamaja ja piltlikult öeldes võiksime veel ühe objektiga sel aastal alustada.

Kas seda ohtu ei ole, et kuigi idee on üllas, siis materjalide hinna tõusu arvesse võttes liiga ambitsioonikas?

Ma just paar päeva tagasi uuris seda ja kui ma õigesti lugesin, siis ehitushinna indeksi kasv on eelmise aasta teises pooles stabiliseerunud. Kui kõiki neid *summa summarum* protsente ja kasvusid kokku lugeda, mis 2019. aasta kuni 2022. aasta lõpp on toimunud, siis see tegelikult ei olegi nii palju.

Räägitakse küll, et see on 50 ja isegi 100 protsenti, aga tegelikult on ehitushinnad kallinenud 33 protsenti. Hasartmängumaksu laekumine on kasvanud 46 prot-

senti, nii et hasartmängumaksu kiire laekumine katab ära ehitushinna indeksi kiire kasvu ehk plaanid, mis meil olid 2019. aastal, ja plaanid, millest me räägime täna, on jäänud samaks. Rahalised võimalused on tegelikult jäänud samaks.

Rahalised võimalused selles mõttes, et kui toona pandi paika riiklikult oluliste kultuuriobjektide rahastamise graafik, siis selle graafiku alusel ei ole miski muutunud.

Kuidas te sellesse suhtute, et riigikogus võeti vastu seadus, mille jõustumisel ei pea neid objekte ehitama enam ettenähtud ja kindlas järjekorras, nii-öelda graafiku alusel?

See on väga mõistlik! Veel enne, kui ma sain kultuurkapitali juhiks, ütlesin, et seda seadust on otstarbekas muuta selliselt, et ei pea ilmingimata korraga töös hoidma kuni kahte objekti ning konkreetse pingerea alusel. See lihtsalt jätab raha sahtlisse, kuna mõned objektid ei jõua ennast ette valmistada, ning täpselt nii ongi, nagu ma kahe aasta eest ütlesin. Nüüd on see olukord õnneks lahendatud.

Mina isiklikult olen seisukohal, et me peaksime seadma piiri 75% juurde. Kui me ei suuda ikkagi projektile 75% küsitud rahast anda, siis pigem tuleks ära öelda.

Kui ikkagi üks objekt, olgu selleks siis Narva kultuurikvartal või Estonia juurdeehitus, viibib või tuleb midagi muud ette, siis me ei pea nende objektide pärast ootama ja saame edasi liikuda järgmise juurde. Ja seda kavatsime me ka teha.

Loodate, et leitakse mõni selline lahendus, mis ei riiva kellegi silma ja sobitub ka üldisesse linnapiiri?

Päris niimoodi ei saagi otsustada, et keegi teeb mingi eskiisi valmis, et mahuanalüüsi teha, ja siis selle pealt langetatakse kohe

ka lõplikud otsused. Lõpuks otsustab ikkagi arhitektuurikonkurs selle, aga kuskil ei ole öeldud, et see arhitektuurikonkursi kohe õnnestuma peaks. Võib-olla peab korraldama mitu konkursi, aga küllap leidub selline komisjon, kes oskab õige projekti välja valida ja õiged inimesed kaasata.

Ei ole need asjad midagi nii hullud, kui praegu paistab.

Mainisite, et nende hoonete rahastamiseks on kultuurkapitali eelarvest suunatud kõige suurem protsent, aga millised järgmised eesmärgid, millesse kultuurkapital raha suunab?

Need ehitused võtavad tõepoolest väga palju tähelepanu ja neist räägitakse väga palju, aga kui me rahanumbrites rääkime hakkame, siis see ei ole päris nii.

Kultuurkapitalil oli eelmisel aastal kokku 40 miljonit eurot. Kultuuriehitistele oli sellest eelmisel aastal mõeldud 13,3 miljonit eurot, aga kultuurkapitalil on kaheksa sihtkapitali, mis toetavad kultuuri ja sporti, ning sinna läheb 22 miljonit eurot, mis ei ole üldse väike raha. Need on ikkagi üsna suured summad, mis otse kultuuriehitistele, kultuuriprojektide rahastamiseks või konkreetselt üksikisikute, interpreetide ja autorite toetuseks lähevad.

Kui ma võrdlen eelarveid, siis 16 protsenti kasv on päris oluline võimaluste kasv. Samas siin on tõesti nii, et inflatsiooni see protsent päris ära ei kata, natuke jääb puudu, aga päris hea kasv on see sellegipoolest.

Mille üle tuleb ka kindlasti heameelt tunda, on see, et meil on 15 maakondlikku sihtkapitali ja me oleme natuke sättinud ümber neisse sihtkapitalidesse laekuvat protsenti, nii et iga maakonna sihtkapitali vahendid kasvavad isegi 45–60 protsenti.

Seal ei ole vast nii palju ka seda, et toetuse saamise järel hakatakse võrdlema, kes on rohkem saanud ja mille eest.

See on üsna tüüpiline suhtumine. Aga ma arvan, et siin on üks oluline tõde peidus: alati küsitakse palju rohkem, kui on võimalik rahuldada. Ma just vaatasin: see keskmine protsent on ena-

Margus Allikmaa
(sündinud 28. juunil 1961)

• Eesti Kultuurkapitali juhataja

• Endine Eesti Draamateatri direktor, Eesti Rahvusringhäälingu juhatuse esimees, Eesti Raadio juhatuse esimees ja Vene Teatri direktor

• Endine kultuuriminister aastatel 2002–2003.

masti alla poole, 38–40 protsenti sellest, mida tegelikult küsitakse. Eks see tekitabki teatud piilumist ja neid küsimusi, miks keegi teine sai rohkem.

See on ka arusaadav. Mõtlemine nii: kui keegi tahab mingit projekti teha ja on selleks esitanud taotluse, võib-olla küsinud veel erinevatest kohtadest, siis me ei saa ju eeldada, et see inimene bluffib. Me ikkagi eeldame, et see taotlus on põhjendatud, ja kui inimesed saavad vähem toetust, siis on ikkagi väga raske seda projekti ära teha.

Ma arvan, et see on üks lähiaastate tõsisemaid mõtlemiskohti, mitte ainult kultuurkapitali jaoks, vaid kõigile, kes toetusi jagavad, olgu need siis ministereeriumid või Tallinna linnavalitsus. Me peame mõistma, et see ei ole nende inimeste suhtes lõpuni aus, kes küsivad 100 protsenti, aga saavad 50 ning peavad sellest hoolimata selle projekti ära tegema ja pärast kirjutama pika aruande, kuhu nad selle poole väiksema summa ära kulutasid.

Usun, et neid vaidluseid ja arutelusid saab lähiaastatel ees olema. Mina isiklikult olen seisukohal, et me peaksime seadma piiri 75 protsendi juurde. Kui me ei suuda ikkagi projektile 75 protsenti küsitud rahast anda, siis pigem tuleks ära öelda ja see summa jagada väiksemate projektide normaalseks rahastuseks.

Aga veel kord – mina ükski seda siin ei otsusta. Need diskussioonid tuleb kultuuriavalikkusega lihtsalt ühel hetkel maha pidada.